

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

що тестова форма контролю є, як правило, не досить адекватною, щоб здійснювати оцінювання лише або переважно на її основі.

Відзначені обмеження онлайн-формату до певної міри можна послабити, впроваджуючи такі форми онлайн-комунікації як онлайн-форуми, групи в соціальних мережах, вебінари, спілкування через Skype; проте такі заміники лише частково компенсують брак усного спілкування у звичайному форматі.

Слід враховувати також, що усне спілкування між викладачем і студентами, а також студентів між собою, є важливим емоційним фактором мотивації навчання студентів.

Висновки. З цього можна зробити загальний висновок, що хоча існує досить великий простір для підвищення продуктивності онлайн-курсів (через їх якісне наповнення навчальними матеріалами, урізноманітнення форм контролю й пошук більш нестандартних завдань, що дозволили б курсанту проявляти власне мислення), в наших умовах, оскільки є можливість поєднати онлайн-складову з традиційними семінарськими заняттями і вибирати співвідношення

одного з іншим, доцільно організувати змішані курси так, щоб очне спілкування студентів з викладачем та між собою було достатнім для збільшення мотивації студентів, діалогічного обговорення основних питань, виявлення й виправлення неточностей і неповноти у розумінні навчального матеріалу, адекватного оцінювання викладачем рівня засвоєних студентом знань та вмінь. Найбільш зручною формою спілкування залишаються регулярні семінарські заняття. У випадках, коли не вдається знайти зручний для студентів час для проведення таких занять у групах, потрібно виділяти достатньо часу для регулярних індивідуальних усних консультацій з опитуванням.

Література

1. Пінчук, Є. А. Модернізація української системи освіти як теоретико-філософська і практична проблема: автореф. дис. ... д-ра філос. наук / Є. А. Пінчук; НАПН України, Ін-т вищої освіти. – К., 2010. – 33 с.

2. Кучеренко, Д. Г. Стратегії розвитку освітніх систем країн світу: монографія / Д. Г. Кучеренко, О. В. Мартинюк. – К.: ІПК. ДСЗУ, 2011. – 312 с.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ У СТРУКТУРІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ” У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

*Сергета І. В., Фещук Н. М., Ваколюк Л. М., Краснова Л. І., Браткова О. Ю.,
Дударенко О. Б., Шевчук Т. В., Мостова О. П., Панчук О. Ю.*

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Вступ. Як головну мету викладання навчальної дисципліни “Охорона праці в галузі” у вищих медичних навчальних закладах України згідно із вимогами діючих нормативних документів необхідно визначити формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій, що необхідні для адекватного виконання професійної діяльності, виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці в медичній та фармацевтичній галузях, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці відповідно до провідних положень чинних законодавчих та нормативно-правових актів держави з метою нагальної реалізації принципу пріоритетності охорони життя і здоров’я медичних та фармацевтичних працівників. Ураховуючи це, основними завданнями вивчення навчальної дисципліни “Охорона праці в галузі” є забезпечення збереження здоров’я і високої працездатності медичних і фармацевтичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів, формування ціннісних орієнтацій, спрямованих на профілактику виробничого травматизму та запобігання виникнення професійних захворювань [1, 2, 3].

Основна частина. Саме тому одне із пріоритетних місць у структурі викладання навчальної дисципліни “Охорона праці в галузі” належить питанням, що пов’язані з актуальними проблемами гігієни та фізіології праці. Фізіологія праці являє собою галузь медичної науки і практики, що вивчає зміни функціонального стану організму людини, які відбуваються в результаті впливу виробничої діяльності та трудового процесу, з метою розроблення та

запровадження фізіологічно-обґрунтованих заходів щодо організації трудового процесу, котрі сприяють запобіганню виникнення втоми, забезпечують нормалізацію фізіологічних процесів та підтримують високий рівень працездатності. Отже, фізіологія праці як наука передбачає проведення поглибленої оцінки загальних закономірностей трудових процесів, які мають місце, вивчення фізіологічних закономірностей, що адекватно характеризують стан організму людини в умовах здійснення конкретних видів виробничої діяльності та розроблення, на цій підставі, науково обґрунтованих підходів до раціональної організації конкретних видів трудової діяльності, які сприяють покращанню функціонального стану організму працівників медичної і фармацевтичної галузей. Саме дані фізіології праці надають можливість вивчити особливості фізіологічного забезпечення різних видів як фізичної, так і розумової діяльності, визначити фізіологічні механізми, які обумовлюють особливості динамічних зрушень з боку провідних показників працездатності людини, провести оцінку ступеня важкості та напруженості праці, що здійснюється, розробити та обґрунтувати фізіологічні основи наукової організації трудової діяльності медичних і фармацевтичних працівників.

Разом з тим гігієна праці становить надзвичайно важливий розділ профілактичної медицини, що вивчає особливості впливу на організм людини чинників трудового процесу та виробничого середовища з метою наукового обґрунтування санітарних норм і правил, гігієнічних регламентів та стандартів, а також розроблення нормативних положень, реалізація яких сприяє запобіганню виникнення явищ передчасної втоми і перевтоми, попереджен-

ню розвитку професійних захворювань і цілого ряду несприятливих наслідків дій виробничих умов на організм працівників. Основним, фактично стрижньовим, завданням гігієни праці є проведення якісної і кількісної оцінки впливу умов праці на організм, на підставі результатів якої відбувається розробка та запровадження заходів, що здатні забезпечити максимальну продуктивність праці за відсутності будь-яких ознак наявності шкідливого впливу на здоров'я працівників. Крім того, до пріоритетних завдань гігієни праці, що мають не менш суттєвий характер, необхідно віднести: визначення гігієнічних нормативів, які є основою законодавства у галузі оздоровлення умов праці, обґрунтування санітарних правил і норм улаштування та утримання підприємств та інших закладів, зокрема закладів охорони здоров'я, розробку рекомендацій щодо раціональної організації трудового процесу і робочих місць, режиму праці і відпочинку, а також оцінку ефективності оздоровчих заходів, що використовуються, серед представників медичної і фармацевтичної галузей.

Висновки. 1. Як провідні галузі медичної науки і практики фізіологія та гігієна праці передбачають не лише вивчення загальних питань медицини праці (фізіологія та психологія праці, оцінка виробничого мікроклімату і повітряного середовища виробничих приміщень, виробничого шуму і вібрації, освітлення і вентиляції тощо), але й розв'язання найважливіших проблем охорони праці, що

мають місце в окремих виробництвах (професійні шкідливості та шляхи захисту у певних галузях виробництва), медичній і фармацевтичній галузях тощо.

2. Фізіологія та гігієна праці і охорона праці досить споріднені і не випадково вважаються теоретично-емпіричною основою медицини праці, фундаментальним підґрунтям профілактичної медицини загалом. Причому саме завдяки проведенню фізіолого-гігієнічних досліджень створюються передумови щодо створення більшості сучасних законодавчих актів з охорони праці, та, на їх основі, відповідних правил, норм, вимог, інструкцій.

3. Вивчення актуальних питань фізіології та гігієни праці є невід'ємним компонентом викладання навчальної дисципліни "Охорона праці в галузі" у вищих медичних навчальних закладах України

Література

1. Гігієна праці / Ю. І. Кундієв, О. П. Яворовський, А. М. Шевченко [та ін.]. – К.: ВСВ "Медицина", 2011. – 904 с.
2. Охорона праці в медичній галузі / О. П. Яворовський, М. І. Веремей, В. І. Зенкіна [та ін.]. – К.: ВСВ "Медицина", 2015. – 208 с.
3. Охорона праці у медицині та фармації / В. М. Мороз, І. В. Сергета, Н. М. Фешук, М. П. Олійник. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 544 с.

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сиволап В. Д., Кисельов С. М., Назаренко О. В.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Нагальним завданням сучасної вищої медичної освіти є підготовка спеціалістів з високим рівнем теоретичних знань, практичних навичок та вмінь, здатних самостійно своєчасно приймати важливі рішення [4]. Величезного значення сьогодні набуває спроможність майбутнього лікаря самостійно отримувати новітні знання [1]. Тому дуже важливим методом підвищення ефективності навчання у вишах стала самостійна робота студентів. Активне використання інноваційних технологій створює оптимальні загальнодоступні та комфортні умови для організації самостійної роботи студентів [3]. Дистанційне навчання на базі масових відкритих онлайн – курсів забезпечує для великої кількості студентів вільний та швидкий доступ до навчального матеріалу, заохочує їх безперервно підвищувати свою професійну кваліфікацію шляхом самонавчання [2].

Основна частина. Головною метою самостійної роботи студентів є формування відчуття відповідальності за навчальний процес та результат навчання, сприяння усвідомленню важливості та мотивації навчання. Самостійна робота привчає до самоорганізації, самодисципліни та самоконтролю, формує клінічне мислення майбутнього лікаря та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Згідно з Положенням "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах" (3.10.1.), самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових на-

вчальних занять. У навчальному процесі за кредитно-трансферною системою самостійна робота є важливою складовою при вивченні внутрішньої медицини.

Викладачами кафедри внутрішніх хвороб 1 Запорізького державного медичного університету розроблено онлайн-курси для самостійної підготовки студентів за програмою навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» для студентів IV курсу медичного факультету на базі платформи MВOK EdX Studio. Впровадження онлайн-курсів, як форми позааудиторної роботи, сприяє формуванню у студентів навичок самостійної роботи, значно розширює їхні можливості щодо засвоєння інформації та перевірки рівня своїх знань. Класична модель структури онлайн-курсів забезпечує оптимальні умови для самовдосконалення майбутнього лікаря в зручний для нього час.

На вивчення дисципліни «Основи внутрішньої медицини», згідно робочої програми, відводиться 140 аудиторних годин та 100 годин на самостійну підготовку. Основою онлайн-курсів є послідовність тематичних матеріалів, що дозволяє студенту засвоювати теоретичний матеріал, представлений у вигляді графічних та відеофайлів, текстових фрагментів, таблиць, схем, гіперпосилань на внутрішні та зовнішні інтернет-ресурси. Наприкінці кожної навчальної теми студент з метою самоконтролю отриманих знань має виконати тематичні завдання, що передбачають створення узагальнюючої таблиці та ситуаційні завдання, які застосовуються для перевірки знань і умінь в практичних ситуаціях (вирішення ситуаційних клінічних задач та